

Verordening correctief raadgevend referendum gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;

- gelezen het voorstel van het presidium van de raad van 10 september 2026;
- gelet op de artikelen 84, 149 en 154 van de Gemeentewet.
- gezien de adviezen van de referendumcommissie van 6 februari 2025 en 17 september 2025 .

Besluit de volgende verordening vast te stellen:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Definities

- *burgemeester en wethouders*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht;
- *centraal stembureau*: het stembureau dat voor de gemeenteraadsverkiezingen wordt ingesteld als bedoeld in artikel E 19 van de Kieswet;
- *correctief raadgevend referendum*: volksraadpleging waarbij kiesgerechtigden zich op initiatief van één of meer kiesgerechtigden kunnen uitspreken over een aangenomen raadsbesluit;
- *kiesgerechtigde*: diegene die stemrecht heeft voor de verkiezing van de leden van de raad;
- *raad*: de gemeenteraad van de gemeente Utrecht;
- *raadsbesluit*: een breder begrip dan bedoeld in artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht: een schriftelijke beslissing van de raad, met uitzondering van moties en niet aangenomen voorstellen.
- *referendumcommissie*: een commissie van advies en toezicht als bedoeld in artikel 84 van de Gemeentewet;
- *voorzitter centraal stembureau*: de burgemeester van de gemeente Utrecht als bedoeld in artikel E 19 van de Kieswet;
- *werkgeverscommissie*: een door de raad op grond van artikel 83 van de Gemeentewet ingestelde commissie.

Artikel 1:2 Het correctief raadgevend referendum

1. Een correctief raadgevend referendum wordt gehouden als het inleidend verzoek en het daaropvolgend definitief verzoek zijn toegelaten.
2. Onderwerp van een correctief raadgevend referendum is een aangenomen raadsbesluit met uitzondering van besluiten:
 - a. over individuele kwesties, zoals benoemingen, schorsingen, kwijtscheldingen of schenkingen;
 - b. tot vaststelling of wijziging van een rechtspositionele regeling;
 - c. over de vaststelling, wijziging of intrekking van de arbeidsvoorwaardelijke regelingen en daaruit voortvloeiende besluiten met betrekking tot de griffier en de medewerkers in dienst van de raad;
 - d. over de hoogte van geldelijke voorzieningen voor politieke ambtsdragers, gewezen politieke ambtsdragers en hun nabestaanden;
 - e. over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen;
 - f. tot vaststelling, wijziging of intrekking van:
 - een bestemmingsplan, met inbegrip van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor zover het plan regels bevat over de fysieke leefomgeving;
 - een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.14 van de Omgevingswet, voor zover dit besluit betrekking heeft op de voorbereiding van regels in het omgevingsplan;
 - een beheersverordening;
 - een exploitatieplan of een verklaring van geen bedenkingen, voor zover daarvoor onder het vóór 1 januari 2024 geldende recht een afzonderlijke bevoegdheid van de gemeenteraad bestond;
 - het omgevingsplan;
 - een besluit tot aanwijzing van gevallen waarin de gemeenteraad adviesrecht heeft bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit;
 - een delegatiebesluit op grond waarvan de bevoegdheid tot vaststelling, wijziging of intrekking van het omgevingsplan aan burgmeester en wethouders wordt overgedragen;
 - een door de gemeenteraad vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor een gebiedsontwikkeling, indien en voor zover die Nota een kaderstellend raadsbesluit bevat voor de latere planologische besluitvorming.
 - g. in het kader van deze verordening;
 - h. inzake bezwaar- of beroepsprocedures of rechtsgedingen;
 - i. in het kader van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - j. als bedoeld in artikel 3, tweede lid, onder a van de Wet algemene regels herindeling;
 - k. ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waarbij de raad geen beleidsvrijheid heeft;

- l. waarbij naar het oordeel van de raad geen correctief raadgevend referendum kan worden gehouden in verband met dringende redenen;
 - m. in het kader van geheimhouding;
 - n. in het kader van de Wet open overheid;
 - o. over het interne functioneren en werkwijze van de raad, commissies, rekenkamer en ombudskloket, alsmede alle daarmee samenhangende reglementen en verordeningen;
 - p. die naar het oordeel van de raad hun grondslag vinden in een eerder genomen besluit waarover een correctief raadgevend referendum is gehouden;
 - q. waarbij op grond van artikel 6, tweede lid, Huisvestingswet afstemming is vereist met de Woningmarktregio en de uitvoering op regionaal niveau gelijkloend is.
3. Indien sprake is van een uitzonderingsgrond, als benoemd in lid 2 van deze bepaling, wordt op het raadsbesluit weergegeven welke uitzonderingsgrond op het raadsbesluit of op onderdelen van het raadsbesluit van toepassing is.

Artikel 1:3 Termijnen

Ten aanzien van alle in deze verordening genoemde termijnen, met uitzondering van de termijnen genoemd in artikel 3:2, geldt dat de recesweken van de raad niet meetellen bij het berekenen van de termijn .

Artikel 1:4 Inwerkingtreding raadsbesluit

- 1. Een raadsbesluit waarover een correctief raadgevend referendum kan worden gehouden, treedt in werking vijf weken na de dag van publicatie van het raadsbesluit.
- 2. De termijn, genoemd in het eerste lid, wordt opgeschort met ingang van de dag nadat een besluit bedoeld in artikel 2:4, derde lid, is genomen om een inleidend verzoek toe te laten. De opschorting wordt zo spoedig mogelijk kenbaar gemaakt op of bij het gepubliceerde raadsbesluit en vermeldt de reden van opschorting.
- 3. De opschorting, genoemd in het tweede lid, eindigt op de dag nadat:
 - a. de termijn, genoemd in artikel 2:2, derde lid voor het indienen van een definitief verzoek is verstreken en binnen die termijn geen definitief verzoek is ingediend;
 - b. een besluit, bedoeld in artikel 2:3 is genomen tot afwijzing van het definitieve verzoek;
 - c. het centraal stembureau heeft vastgesteld dat de uitslag van een correctief raadgevend referendum niet heeft geleid tot een raadgevende uitspraak tot afwijzing van het raadsbesluit en de raad hiervan in kennis heeft gesteld als bedoeld in artikel 3:4, derde lid of;
 - d. de raad heeft besloten het raadsbesluit waarover het correctief raadgevend referendum is gehouden in te trekken en/of een gewijzigd raadsbesluit heeft genomen.
- 4. Het beëindigen van de opschorting wordt zo spoedig mogelijk kenbaar gemaakt op of bij het gepubliceerde raadsbesluit en vermeldt de reden van beëindiging.

Artikel 1:5 Directe inwerkingtreding van referendabele raadsbesluiten

1. Indien de inwerkingtreding van een raadsbesluit waarover een correctief raadgevend referendum kan worden gehouden, niet kan worden uitgesteld is afwijking van artikel 1:4 mogelijk. Het blijft mogelijk om in dat geval over het raadsbesluit een correctief raadgevend referendum te houden.
2. Indien over een raadsbesluit als bedoeld in het eerste lid een correctief raadgevend referendum is gehouden dat leidt tot een raadgevende uitspraak tot afwijzing van het raadsbesluit, vergadert de raad zo spoedig mogelijk over het al in werking getreden raadsbesluit. De raad kan burgemeester en wethouders opdracht geven tot voorbereiding van een raadsvoorstel tot intrekking van het raadsbesluit en, indien gewenst, een nieuw te nemen raadsbesluit.

Hoofdstuk 2 Van verzoek tot besluit

Artikel 2:1 Stap 1: het inleidend verzoek

1. Iedere kiesgerechtigde kan schriftelijk of elektronisch een inleidend verzoek tot het houden van een correctief raadgevend referendum indienen bij de voorzitter van het centraal stembureau. De voorzitter van het centraal stembureau informeert de raad hierover.
2. Een inleidend verzoek wordt ondersteund door ten minste 1.000 geldige ondersteuningsverklaringen van personen die kiesgerechtigd zijn op de dag dat het inleidend verzoek wordt ingediend. De ondersteuningsverklaringen moeten zijn ontvangen vóór de uiterlijke termijn voor het indienen van het inleidend verzoek zoals bedoeld in lid 3.
3. De termijn voor het indienen van een inleidend verzoek bedraagt drie weken na publicatie van het raadsbesluit op het openbare raadsinformatiesysteem op utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl.
4. Alle ondersteuningsverklaringen die bij een inleidend verzoek binnen de daarvoor gestelde termijn zijn ingediend, worden meegenomen bij een daaropvolgend definitief verzoek indien het inleidende verzoek is toegelaten.

Artikel 2:2 Stap 2: het definitieve verzoek

1. Iedere kiesgerechtigde kan, na toelating van het inleidend verzoek, schriftelijk of elektronisch een definitief verzoek tot het houden van een correctief raadgevend referendum indienen bij de voorzitter van het centraal stembureau. De voorzitter van het centraal stembureau informeert de raad hierover.

2. Een definitief verzoek wordt ondersteund door ten minste 10.000 geldige ondersteuningsverklaringen van personen die kiesgerechtigd zijn op de dag dat de voorzitter van het centraal stembureau heeft besloten dat het inleidend verzoek wordt ingewilligd.
3. De termijn voor het indienen van het definitieve verzoek bedraagt zes weken na bekendmaking van het besluit tot toelating van het inleidend verzoek (door de voorzitter van het centraal stembureau)

Artikel 2:3 Beoordeling van het inleidend verzoek en definitieve verzoek

1. Het inleidend verzoek wordt afgewezen als:
 - a. het een raadsbesluit betreft dat is uitgezonderd als bedoeld in artikel 1:2, tweede lid;
2. Het inleidend en het definitieve verzoek worden afgewezen als:
 - b. het aantal geldige ondersteuningsverklaringen minder bedraagt dan vereist is voor het betreffende verzoek;
 - c. het is ingediend door een niet-kiesgerechtigde; of:
 - d. het is ingediend buiten de voor het desbetreffende verzoek gestelde termijn.

Artikel 2:4 Het besluit op het inleidend verzoek en definitieve verzoek

1. De voorzitter van het centraal stembureau vraagt uiterlijk binnen twee werkdagen na ontvangst van het inleidend verzoek advies aan de referendumcommissie.
2. Het vragen van advies is niet verplicht als sprake is van een situatie zoals bedoeld in artikel 2:3, lid 2.
3. De voorzitter van het centraal stembureau besluit of een verzoek wordt toegelaten of afgewezen binnen twee weken na de dag waarop het verzoek is ingediend en is voorzien van de benodigde ondersteuningsverklaringen.
4. De voorzitter van het centraal stembureau informeert de indiener van het verzoek en de gemeenteraad gelijktijdig over het besluit en maakt het besluit vervolgens zo spoedig mogelijk openbaar op de gemeentelijke website

Artikel 2:5 De ondersteuningsverklaringen

1. Een kiesgerechtigde mag maximaal één ondersteuningsverklaring indienen. Als de ondersteuningsverklaring wordt ingediend bij het inleidend verzoek dan telt deze ook mee voor het definitief verzoek.
2. Een ondersteuningsverklaring mag schriftelijk of elektronisch worden ingediend.
3. Een ondersteuningsverklaring bevat de voorletters, achternaam, adres, woonplaats en geboortedatum van de kiesgerechtigde.
4. Ongeldig is een ondersteuningsverklaring die:
 - a. is ingediend na afloop van de voor het desbetreffende verzoek gestelde termijn;

- b. afkomstig is van een persoon die niet kiesgerechtigd is op het moment zoals bedoeld in artikel 2:1, lid 2 bij het inleidend verzoek en op het moment zoals bedoeld in artikel 2:2, lid 2 bij het definitief verzoek waaronder begrepen de ondersteuningsverklaringen die overeenkomstig artikel 2:1, lid 4 zijn meegenomen; of:
- c. niet volledig of feitelijk onjuist is ingevuld.

Artikel 2:6 Steekproef geldigheid ondersteuningsverklaringen definitieve verzoek

1. Ondersteuningsverklaringen worden gecontroleerd via een steekproef. Hierbij is de kans voor elke ondersteuningsverklaring om deel uit te maken van de steekproef even groot .
2. De omvang van de steekproef wordt bepaald aan de hand van de volgende formule: $S = (4147,36 \times Y) / (4146,36 + Y)$, waarbij:
S = het aantal ondersteuningsverklaringen dat voor een steekproef is geselecteerd;
Y = het totaal aantal ondersteuningsverklaringen dat niet op grond van artikel 2:5, vierde lid sub a ongeldig is verklaard.
3. De ondersteuningsverklaringen die bij het inleidende verzoek en het definitieve verzoek binnen de daarvoor gestelde termijnen zijn ingediend, worden gezamenlijk gecontroleerd door middel van een aselechte steekproef.
4. Het aantal in de steekproef aangemerkte ondersteuningsverklaringen wordt uitgedrukt als een percentage van het totaal aantal geverifieerde ondersteuningsverklaringen.
5. Het totaal aantal geldige ondersteuningsverklaringen is het totaal aantal ondersteuningsverklaringen dat niet op grond van artikel 2:5, vierde lid sub a, ongeldig is verklaard, vermenigvuldigd met het percentage, bedoeld in het vierde lid.

Artikel 2:7 Subsidie

Op grond van de Algemene subsidieverordening gemeente Utrecht kunnen burgemeester en wethouders nadere regels stellen ten aanzien van de subsidiëring van activiteiten ter ondersteuning van het publieke debat en de meningsvorming over het onderwerp waarop het referendum betrekking heeft.

Hoofdstuk 3 Procedure voorbereiding, stemming en uitslag

Artikel 3:1 De Kieswet is zoveel mogelijk van toepassing

Op de procedure ter voorbereiding, stemming en uitslag van het correctief raadgevend referendum zijn bepalingen uit de hoofdstukken E, paragrafen 2, 3 en 5, J, L, N, paragrafen 1 en 4, Na en P, paragrafen 1 en 4 van de Kieswet zo veel mogelijk van overeenkomstige toepassing, voor zover bij of krachtens deze verordening niet anders is bepaald, met dien verstande dat 'de dag van de kandidaatstelling' in de van de overeenkomstige toepassing

zijnde bepalingen uit de Kieswet gelezen wordt als ‘de vierenveertigste dag voor de dag van de stemming’.

Artikel 3:2 Datum stemming

1. De raad bepaalt, na overleg met burgemeester en wethouders, de dag waarop de stemming over het correctief raadgevend referendum wordt gehouden.
2. De dag van de stemming wordt in beginsel gecombineerd met de eerstvolgende dag van stemming voor:
 - a. een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
 - b. een verkiezing voor de leden van provinciale staten van Utrecht;
 - c. een verkiezing voor de leden van het algemene bestuur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden of van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht;
 - d. een verkiezing voor de leden van de raad;
 - e. een verkiezing voor de leden van het Europees Parlement, of;
 - f. een ander correctief raadgevend referendum op basis van deze verordening.
3. Indien binnen een jaar geen reguliere verkiezing wordt gehouden, wordt voor de stemming een andere dag aangewezen. Deze dag ligt tussen vier maanden en zes maanden nadat het besluit tot toelating van het definitieve verzoek is genomen.
4. Als dag van de stemming kan geen algemeen erkende feestdag of dag in juli of augustus worden aangewezen.

Artikel 3:3 Referendumvraag

1. De raad stelt zo spoedig mogelijk na het toelaten van het definitieve verzoek de referendumvraag vast. Dit doet de raad nadat de referendumcommissie heeft geadviseerd over de referendumvraag. De raad verzoekt de referendumcommissie zo spoedig mogelijk na het toelaten van het definitieve verzoek om dit advies.
2. Aan kiesgerechtigden wordt voorgelegd of zij voor of tegen de geformuleerde referendumvraag zijn. Deze vraag kan ook betrekking hebben op (een) afzonderlijk(e) onderdeel(e)n van het raadsbesluit als het verzoek zich slechts daarop richt.
3. De referendumvraag met de antwoordmogelijkheden wordt aan het adres van de kiesgerechtigden bezorgd.

Artikel 3:4 Vaststelling uitslag

1. Het centraal stembureau berekent de uitslag van het correctief raadgevend referendum en geeft aan hoeveel stemmen voor en tegen de referendumvraag zijn

uitgebracht, het aantal blanco en ongeldige stemmen en het aantal stemmen bij volmacht.

2. Het centraal stembureau stelt vast of een meerderheid voor dan wel tegen de referendumvraag heeft gestemd. Blanco en ongeldige stemmen worden buiten beschouwing gelaten.
3. Het centraal stembureau stuurt het proces-verbaal met de uitslag meteen toe aan de raad waarna het proces-verbaal met de uitslag zo spoedig mogelijk wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website.

Artikel 3:5 Vervolg uitslag

1. Als de uitslag van het correctief raadgevend referendum afwijzend is, vergadert de raad zo spoedig mogelijk over het gevolg van de uitslag en het al dan niet inwerkingtreden van het betwiste raadsbesluit. De raad kan burgemeester en wethouders opdracht geven tot voorbereiding van een nieuw te nemen raadsbesluit.
2. Als de uitslag van het raadgevend referendum niet afwijzend is, treedt het raadsbesluit in werking zoals bepaald in artikel 1:4, derde lid, aanhef en onderdeel c.
3. De raad bespreekt de uitslag van het referendum in de eerstkomende raadsvergadering.

Hoofdstuk 4 Referendumcommissie

Artikel 4:1 Samenstelling

1. De raad stelt een referendumcommissie in en benoemt haar leden op voorstel van het presidium van de raad.
2. De referendumcommissie bestaat uit vijf leden; deze vijf leden kiezen uit hun midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter.
3. De selectiecommissie doet een voorstel aan het presidium van de raad. De selectiecommissie bestaat uit de leden van de werkgeverscommissie, bijgestaan door de griffier van de raad.
4. Geen lid kunnen worden personen die tot vijf jaar voorafgaand aan hun benoeming:
 - a. lid zijn geweest van burgemeester en wethouders,
 - b. een politieke functie hebben uitgeoefend in de gemeente Utrecht, of
 - c. ambtenaar zijn geweest in dienst van de gemeente Utrecht.
5. Het presidium doet bij het voorstel een verklaring van elke kandidaat met:
 - a. De mededeling dat hij de benoeming als lid van de referendumcommissie zal aanvaarden;
 - b. Een overzicht van de (openbare) hoofd- en nevenfuncties die hij bekleedt;
 - c. De toezegging dat hij bij wijzigingen in zijn hoofd- en nevenfuncties dit meteen zal melden aan de griffier van de raad.
6. Het presidium doet bij het voorstel tevens:

- a. Een Verklaring Omtrent het Gedrag;
 - b. Een positief bevonden achtergrondonderzoek.
- 7. Benoeming van de leden vindt plaats voor een periode van zes jaar, waarna de mogelijkheid bestaat van een eenmalige herbenoeming voor eenzelfde periode.
- 8. De voorzitter stelt in overleg met de leden van de referendumcommissie een rooster van aftreden vast zodat wordt voorkomen dat alle leden van de referendumcommissie in één keer zullen aftreden.
- 9. Een lid van de referendumcommissie kan ieder moment ontslag nemen. Hij doet daarvan schriftelijk mededeling aan de voorzitter van de raad.
- 10. De raad kan een lid van de referendumcommissie ontslaan wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid, andere zwaarwegende gronden, indien hij naar het oordeel van de raad ernstig nadeel toebrengt aan het in hem gestelde vertrouwen of indien hij door ziekte of gebreken blijvend ongeschikt is zijn commissielidmaatschap te vervullen. Over het voornemen tot ontslag wordt de betrokkene gehoord door de werkgeverscommissie.
- 11. De leden van de referendumcommissie ontvangen een vergoeding op grond van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
- 12. Het secretariaat van de referendumcommissie wordt vervuld door een ambtelijk secretaris. De secretaris wordt aangewezen door de raad en staat bij de vervulling van zijn taak onder leiding van de voorzitter van de referendumcommissie.
- 13. De werkgeverscommissie onderhoudt namens de raad het contact met de referendumcommissie. De werkgeverscommissie voert één keer per twee jaar een gesprek met de voorzitter over het functioneren van de referendumcommissie en de uitvoering van haar taken. In het andere jaar voert de werkgeverscommissie een gesprek met alle leden van de referendumcommissie samen.
- 14. De referendumcommissie stelt elk jaar vóór 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorafgaande jaar.

Artikel 4:2 Advies en toezicht

- 1. De referendumcommissie brengt advies uit in de volgende situaties:
 - a. bij aanpassingen van deze verordening;
 - b. over de referendabelheid van raadsbesluiten;
 - c. bij onduidelijkheid over de bij referenda en referendumverzoeken te volgen procedure;
 - d. over de referenduvraag;
 - e. bij onduidelijkheid over andere zaken die het correctief raadgevend referendum betreffen.
- 2. Advies kan worden gevraagd door de raad, de voorzitter van het centraal stembureau of burgemeester en wethouders. De referendumcommissie kan ook op eigen initiatief advies uitbrengen.
- 3. De referendumcommissie kan vergaderen en besluiten nemen wanneer minimaal drie leden aanwezig zijn.

4. De referendumcommissie brengt desgevraagd binnentwee weken advies uit, tenzij er sprake is van een adviesverzoek als bedoeld in artikel 2:4 lid 1. In dat geval brengt de referendumcommissie binnen tien dagen na ontvangst van het verzoek haar advies uit.
5. Het advies wordt door de referendumcommissie gelijktijdig gedeeld met raad, de voorzitter van het centraal stembureau en burgemeester en wethouders.
6. De raad en burgemeester en wethouders stellen aan de referendumcommissie de voor de advisering benodigde stukken meteen ter beschikking.
7. De referendumcommissie houdt toezicht op de uitvoering van deze verordening, het neutrale karakter van de door burgemeester en wethouders te verstrekken voorlichting naar burgers over het correctief raadgevend referendum en de referendumvraagstelling.

Artikel 4:3 Vergadering en openbaarmaking

1. De referendumcommissie vergadert in beslotenheid.
2. De adviezen van de referendumcommissie zijn openbaar tenzij het openbaar belang zich verzet tegen openbaarmaking of openbaarmaking in het kader van artikel 5.1 van de Wet open overheid achterwege dient te blijven.
3. Indien er sprake is van een advies op verzoek van de raad, voorzitter van het centraal stembureau of burgemeester en wethouders kunnen nadere afspraken worden gemaakt met de referendumcommissie over het moment van openbaarmaking, tenzij het openbaar belang zich daartegen verzet als bedoeld in het tweede lid van dit artikel.
4. Het advies van de referendumcommissie als bedoeld in artikel 3:3 eerste lid wordt openbaar met de vaststelling van de referendumvraag.

Artikel 4:4 Klachten

1. De referendumcommissie behandelt klachten in het kader van de toezichtstaak zoals genoemd in artikel 4:2, zevende lid.
2. De referendumcommissie brengt terstond advies uit als een ingediende klacht zo ernstig is dat de gedraging of de publicatie waarop de klacht betrekking heeft, moet worden gestaakt.
3. Voor het onderzoek in het kader van de klachtbehandeling kan de referendumcommissie alle informatie die zij nodig acht, opvragen bij burgemeester en wethouders, voorzitter van het centraal stembureau en de raad. Zij verlenen de referendumcommissie iedere medewerking.
4. De referendumcommissie organiseert een openbare hoorzitting voor de behandeling van de klacht.

5. De klager of zijn gemachtigde wordt ten minste twee weken voordat de hoorzitting van de referendumcommissie plaatsvindt, schriftelijk uitgenodigd om aldaar aanwezig te zijn.
6. De voorzitter van de referendumcommissie kan leden van burgemeester en wethouders dan wel ambtenaren of anderen uitnodigen aanwezig te zijn op de hoorzitting om informatie te verstrekken.
7. Aan een hoorzitting nemen ten minste drie leden van de referendumcommissie deel.
8. De referendumcommissie beraadslaagt achter gesloten deuren over de gegrondheid van de klacht.
9. De referendumcommissie neemt binnen vier weken na ontvangst van de klacht een schriftelijke beslissing en zendt deze meteen toe aan de klager of diens gemachtigde en aan de beklaagde.
10. De referendumcommissie maakt de beslissing op de klacht openbaar, tenzij het openbaar belang zich verzet tegen openbaarmaking of openbaarmaking in het kader van artikel 5.1 van de Wet open overheid achterwege dient te blijven.

Hoofdstuk 5 Straf- en slotbepalingen

Artikel 5:1 Strafbepaling

Met een hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie wordt gestraft degene die:

- a. stembiljetten, volmachtbewijzen of stempassen namaakt of vervalst met het oogmerk deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken;
- b. stembiljetten, volmachtbewijzen of stempassen die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij deze ontving, bekend was, opzettelijk als echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken;
- c. stembiljetten, volmachtbewijzen of stempassen voorhanden heeft met het oogmerk deze wederrechtelijk te gebruiken of door anderen te doen gebruiken;
- d. als gemachtigde stemt voor een persoon, wetende dat deze is overleden;
- e. door gift of belofte een kiesgerechtigde omkoopt om volmacht te geven tot het uitbrengen van zijn stem;
- f. stelselmatig personen aanspreekt of anderszins persoonlijk benadert ten einde hen te bewegen het formulier op hun stempas, bestemd voor het stemmen bij volmacht, te ondertekenen en deze kaart af te geven.

Artikel 5:2 Overgangsbepalingen

1. Op een reeds lopende referendumprocedure is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht (versie 2025) van toepassing.
2. De leden van de referendumcommissie die op grond van de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht 2023 door de raad zijn benoemd, worden geacht tevens te zijn benoemd in de referendumcommissie op grond van deze verordening, zulks voor de zittingsperiode zoals in hun benoemingbesluit is aangegeven.

Artikel 5:4 Intrekking

[De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht wordt ingetrokken.](#)

Artikel 5:5 Inwerkingtreding verordening

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking in het gemeenteblad

Artikel 5:6 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening correctief raadgevend referendum gemeente Utrecht.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>.

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Miguel Israel